

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Paragraphvs III. De jurispatron. jam constituti in alios translatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

tus acquisiti aliter, quàm ex fundatione (cujus nomine etiam venit constructio. Gonz. gl. 18. n. 52.) vel dotatione Ecclesie, vel ex præscriptione immemoriali, seu quoties præscriptio non est talis, ut titulus verus fundationis allegari valeat, sublatis sint Card. de Luca in sum. de jurepatr. n. 9. Gonz. loc. cit. n. 57. Lott. cit. q. 7. n. 30.

PARAGRAPHVS III.

De iurispatr. jam constituti in alios translatione.

Questio 48. Quot modis juspatr. ab uno in alium transferri possit.

Respondeo quatuor: nimirum successione, sive jure hæreditario, vel ex testamento, donatione, permutatione, venditione, Gl in c. pie mentis. 16. q. 7. Castrop. cit. tr. 13. d. 2. p. 4. n. 1. Barb. de pot. Ep. alleg. 71. n. 1. Azor. p. 2. l. 6. c. 20. q. 4. Pirh. n. 44. ad h. t. Corrad. pr. benef. l. 4. c. 5. n. 1.

Questio 49. Iuspatr. hæreditarium ad quos hæredes, & qualiter transeat?

1. **R**espondeo ad primum: dum fundator sibi simpliciter reservavit juspatr. censetur id reservasse pro suis hæredibus: si reservavit illud simpliciter alteri, censetur reservatum pro hujus hæredibus, ita ut in hoc secundo casu non redeat juspatr. ad hæredes fundatoris. Lott. lib. 2. q. 11. n. 22.

2. Respondeo secundò: transit juspatr. sic reservatum simpliciter hæredibus ad quoscunque hæredes, sive hi sint ex testamento, sive ab intestato: sive sint consanguinei, sive extranei; quia transit cum hæreditate, juxta c. cum saculum. h. t. Castrop. loc. cit. n. 2. citans Franc. Leon. in thes. fori Eccl. p. 2. c. 6. n. 25. Barb. ubi ante n. 3. Azor. Riccium &c. sive sint masculi, sive sint femina. Castrop. ibid. Garc. p. 5. c. 9. n. 142. Lott. n. 25. Azor. loc. cit. ita ut si femina succedat in majoratu, succedat etiam in jure patronatus majoratu annexo. Molin. to. 3. de just. d. 627. n. 13. & alter Molin. de primogenit. l. 3. c. 6. n. 41. Garc. n. 145. apud Castrop. loc. cit. quapropter, cum sequatur semper hæreditatem, transeatque cum illa, per ingressum hæredis quæritur monasterio. Lott. n. 26. citans Lamb. l. 1. p. 2. q. 2. art. 25. Et filius renuntians hæreditati illud non acquirit. Castrop. n. 3. Barb. ubi ante n. 4. Idem est de filia solâ dote contenta. Pirh. n. 44. Et si pater instituat filium in certa re, extraneum verò hæredem universalem scripsit, juspatr. non ad filium, sed ad illum extraneum transibit; quia transit cum universitate bonorum, quam hæreditas continet; & institutus in certa re habetur loco legatarii. Pirh. ibid. Azor. cit. c. 20. q. 9. Secus tamen esset, si institutus esset in certa re, quæ continet universitatem v. g. in villa, castro &c. cui juspatr. annexum; hoc enim cum illa re transit quoque ad institutum, Pirh. ibidem. citans Canif. inc. 1. h. t. n. 5.

3. Respondeo tertio: casu quo multi sint hæredes, omnibus competit æqualiter, licet sint inæqualiter, hoc est, in portione inæquali hæredes; cum jura incorporalia sint indivisibilia, possentque proinde æqualiter præsentare. Debetur item omnibus locus honorificentior, omnibus in egestate consti-

tutis alimentum, cum hac tamen differentia, ut alimenta & locus honorificus debeatur cuilibet in solidum, ac si cum alio in patronatu non communi- caret; præsentare autem non sic competit cuilibet, sed simul cum aliis; cum jus nominandi in omnibus patronis sit indivisibile. Castrop. ibid. ex Azor. loc. cit. q. 9. Pirh. n. 45. cæterum ut facilius provideretur Ecclesiis, & discordiæ evitentur, quæ facile oriri possunt, dum unus patronorum hunc, alius alium vult præsentare, permixtum est in clem. plures, h. t. ut patroni juspatr. dividant inter se ratione temporis, sive liberè (hoc est sine superioris auctoritate, ut Gl in c. clem. v. liberè) conveniant de rectore alternis vicibus se præsentando: ita ut unus præsentet primâ vice, quâ Ecclesia vacat, alter secundâ, tertius tertîâ vice &c. vel dividendo annos aut menses, vel ut dictam divisionem influant ratione locorum seu Ecclesiarum, dum juspatr. extendit se ad plures Ecclesias vel beneficia; & ita conveniant inter se, ut primus eorum in hac, alter in alia Ecclesiâ præsentet. Pirh. n. 46.

4. Respondeo quartò: in hoc jure præsentandi hæredes non succedunt in capita, sed in stirpes. clem. plures, h. t. Lott. loc. cit. n. 126. Pirh. n. 47. Castrop. & Azor. il. cit. Barbof. alleg. 72. n. 70. Tiraq. de jure primog. q. 36. n. 3. Gratian. discip. for. c. 521. Ita ut si fundator, v. g. relinquit 3. filios, Petrum, Joannem, & Jacobum, inter quos hæreditas dividatur; hi 3. filii simul habent jus præsentandi, non quilibet seorsim ab aliis, ita ut ex tribus eorum nominationibus seu suffragiis una confurgat valida nominatio seu præsentatio. Hi filii habent deum plures inæqualiter filios, Petrus unum, Joannes duos, Jacobus tres, hi tres filii Jacobi habent unum tantum suffragium, quod non excedat suffragium & nominationem factam à duobus filiis Joannis, vel ab uno filio Petri; quia hi filii omnes nominant, non ut suas, sed ut personas parentum repræsentant. Castrop. loc. cit.

6. Respondeo quintò: dum hac ratione cum universitate bonorum successione nimirum hæreditatis transferatur juspatr. opus non est consensu Episcopi ad hanc translationem, Corrad. pr. benef. l. 4. c. 5. n. 1. citans Barb. de potest. Ep. alleg. 71. n. 2. Vivian. de jurepatr. l. 4. c. 1. n. 2. Mantica. decis. 140. n. 2.

6. Porro Castrop. loc. cit. num. 6. incidenter hanc movet quæstionem: quòd si Titius relinquit tres hæredes, unum eorum gravet (calu quo gravare potest) ut ex quota seu parte hæreditatis sibi relicta ædificet Ecclesiam, isque id faciat ex consensu Episcopi, num juspatr. in eo casu quæratæ soli ædificatori, an verò & ceteris hæredibus simul. Respondetque, sibi videri, quæri illud soli ædificatori; eò quòd is ex bonis sibi per hæreditatis divisionem jam propriis privativè, etsi sub isto gravamine ædificandi Ecclesiam, & non ipse Titius parens, ut censet, & propterea contrarium tuetur Covar. l. 2. var. resol. c. 18. in fine. Adeoque alii cohæredes illius cum eo in patronatu participare nequeunt. Aliud foret, si Titius ex suis bonis segregaret quantitatem sufficientem Ecclesie construendæ, & alicui suorum hæredum ædificationem committeret; tunc enim omnes Titii hæredes patronatum consequerentur; quia jam nomine Titii Ecclesia ædificatur, & ex illius bonis formaliter.

* * * *

* *

*

Quæ

Questio 50. Utrum etiam juspatr. hereditarium transeat ad fidei commissarium, vel usufructuarium universalem seu omnium bonorum?

Respondeo primò: juxta sententiam communiorem hoc juspatr. non transit ad fidei commissarium, sed remanet penes heredem directum, eò quòd juspatr. hereditarium videatur sequi heredem, non alium; sitque non minùs religiosum, & non respiciat commodum pecuniarum, quàm jus sepulchrorum, quòd juxta *l. quia proinde. ff. ad Trebellian. s. c. restituta* hereditate remanet apud heredem, videatur idem de eo dicendum, quòd de patronatu libertorum, qui juxta *l. si patroni. ff. ad Trebellian.* penes heredem gravatum manet, & nequaquam transit ad fidei commissarium. Ita sentiunt Covar in *c. Raynatus. de testam. n. 8. & l. 2. var. res. d. c. 18. n. 2. Barb. in c. l. h. r. apud Pirh. num. 54. Lott. l. 2. q. 11. n. 37.* citans pro hac sententia num. 29. Barth. in *l. quia proinde. §. si restituta & n. 33. Bald. in l. final. c. de edito divi Adrian. Lamb. Fusarium, Riminald. & c.* dicens esse sententiam communem.

2. Contrarium nihilominùs teneant Molin. de primog. cap. 24. à num. 7. & alter Molin. de just. d. 118. in fine Gurtier. de tutor. p. 3. c. 29. n. 15. apud Castrop. loc. cit. n. 4. Zoëlius ad h. r. n. 22. & de usufructuario universali expressè Corrad. lib. 4. c. 5. n. 1. Barb. Jur. Eccl. l. 3. c. 12. n. 232. citans Campan. Cenedum Riccium & c. eò quòd ad fidei commissarium universalem transit hereditas, adeoque & juspatr. ei annexum: cui non obstat, ut Pirh. n. 55. quòd in hoc casu Juspatr. non acquiritur jure hereditario; nam suapte naturà sequitur eum, ad quem bona universalia transeunt, non tanquam aliquid hereditarium, sed tanquam aliquid annexum rerum universitatibus, cum qua transit. Item quòd usufructuario universali conceduntur omnia jura realia & personalia utilia, potè tunc juspatr. alienari inter vivos titulo universali, adeoque & ex testamento. Castrop. *ibid.*

3. Mediam viam ingreditur Castrop. citans pro se Garc. pag. 5. cap. 9. num. 18. admittitque juspatr. hereditarium reale, nimirum quòd annexum est alicui villæ vel castro, translato in fidei commissarium castro, transire simul in illum tanquam accessorium. Nec obstat citatas leges, cum magna sit disparitas inter jus sepulchrorum, & inter juspatr. libertorum, & inter jusp. de quo hic, ut videre est apud Molin. de primog. Jus verò patronatus personale negat transferri in fidei commissarium aut usufructuarium universalem; eò quòd illud transferri non possit contra voluntatem institutoris; is autem id applicuit Titio, ejusque heredibus & successoribus, quo nomine non venit fidei commissarius vel usufructuarium universalem. Insuper hæres gravatus restituens hereditatem fidei commissario non propriè hereditatem, sed bona per hereditatem accepta restituit; neque cum fidei commissarium heredem facit; adeoque fidei commissarius & usufructuarium per hanc restitutionem non fiant hæredes, ergo nec patroni.

4. Unde etiam ad fundamentum oppositæ sententiæ responder, negando hereditatem formaliter talem transferri ad fideicommissarium, sed solum hereditatem materialiter, hoc est bona hereditatis; jus verò patronatus hereditarium annexum esse solummodo, & sequi hereditatem

formaliter talem. Similem distinctionem vide apud Lott. loc. cit. n. 35. ubi ex Paulo à Castro ait, per hereditatis restitutionem factam fideicommissario non transire feuda, ut potè quæ non sint ut res hereditaria; sed propter hereditatem, hoc est, non sunt jura hereditaria, seu non habentur jure hereditario, habentur tamen & deveniunt ad heredem occasione hereditatis. Unde videndum, an, quòd de facto transit ad heredem, acquiratur ei alio titulo, quàm hereditario v. g. ex pacto & providentiâ majorum, ut in feudo, & in ipso etiam iure sepulchri, si familiare est.

5. Similiter ad alterum oppositæ sententiæ fundamentum dicit Castrop. fidei commissario & usufructuario universali competere omnia jura realia & personalia, quæ hæredi competunt ob bona hereditatis; non verò ea jura, quæ competunt hæredi præcisè iure sanguinis vel successione; jus autem patronatus hereditarium personale habeatur non ex bonis acceptis, sed ex sanguine, vel ex successione; ac proinde non communicato sanguine vel successione transferri nequit. Ac denique est juspatr. personale etiam ex testamento legari possit, vel etiam expressè constitui ab institutore, ut obveniat quoque cum universitate bonorum fideicommissario, ut Garc. apud Pirh. loc. cit. non tamen sic cenferi ab eo institutum, aut juspatr. alienatum & legatum, eo ipso quòd fidei commissarium aut usufructuarium universalem constituerit. Ita Castrop. Idem vult Lott. cit. n. 37. dum ait: Rotam in una *Maceraten. jurispatr. 5. Decemb. 1625.* adhærentem huic sententiæ negativæ agnovisse tamen, id non esse ex natura rei; quia nimirum patronatus sit intransmissibilis ad fideicommissarium; sed provenire id ex mente testatoris, quin & ut Card. de Luca. de jurispatr. d. 56. n. 4. ubi agitur de fidei commissio universali, utrum in eo includatur juspatr. & sic transeat ad fideicommissarium, est quæstio potius voluntatis quàm potestatis, & d. 60. n. 3. quæstio ista est puri facti, & ambiguae voluntatis, certam & determinatam regulam non recipiens. Unde etiam, ubi non solum de expressa, sed etiam tacita & conjecturali voluntate testatoris constat, facile & levibus etiam ex conjecturis receditur ab illa regulâ: juspatr. non transire in fidei commissarium, quam ait rotam & curiam potius in quandam reverentiam antiquitatis tenere, quàm quòd probabilis ratio aliqua sic suadeat.

Questio 51. Num juspatr. transeat quoque ad creditorem, cui datum est pignus universitatis bonorum, in qua existit juspatr.

Respondeo negativè. Bart. juris Eccl. l. 3. c. 12. n. 237. citans Lamb. l. 1. p. 2. q. 9. art. 2. n. 3. Cened. qq. cam. l. 1. q. 10. m. ult. Roch. v. ipse. n. 60. Garc. p. 5. c. 5. n. 10. & 11. Castrop. cit. p. 4. n. 14. Corrad. l. 4. c. 5. n. 3. juxta c. cum Bertholdus. de sent. & res. judic. nam uti rei oppignorata, ita nec istius jurispatr. dominium ullum aut possessio in creditorem transfertur; sed solum nuda detentio, usque dum debitum persolvatur à domino; ad faciendam autem præsentationem, dominium vel saltem possessio istius jurispatr. requiritur juxta c. querelam. de elect. & c. consultationibus. h. t. Barb. loc. cit. sed nec ex actione pignoratitia transfertur in creditorem jus utendi pignore, quia pignus conceditur solum ad debiti securitatem, ac proinde omnis usus pignoris, qui huic securitati non obest, remanet debitori: usus autem

autem patronatus nequaquam obest securitati debitori Castrop. *cit. n. 14.* quin & licet creditor talis ex re oppignorata sibi fructus aliquos percipere valeat; & presentatio ipsa sit quidam fructus jurispatr. presentare tamen non potest creditor, ut constituitur *cit. c. cum Bertholdus*, juncta gl. nam creditor, si percipit fructus, hos percipit nomine debitoris, eoque soluto debito tenetur restituere, vel in sortem computare, seu cum credito compensare juxta *c. 1. & 2. de usuris*; fructus autem, qui consistunt in presentatione, nec debitori possunt restitui, neque cum credito compensari, *Corrad. loc. cit.* Porro qualiter, dum conventionem factam cum creditore de facienda per eum presentatione, dum ea per illum facta est, nulla committatur usura, cum usura reperitur in receptione rei pretio aestimabilis, vide apud Barb. *loc. cit.*

2. Quod dictum de creditore, idem ob eandem rationem est de depositario, penes quem depositum castrum, cui annexum juspatr. ut pote cujus nec dominium, nec possessio in eum transit. Barb. *loc. cit. num. 230.*

Questio 52. *Virum juspatr. transeat in conductorem castri vel villa, cui annexum est?*

Respondeo: juxta communioem, quam tenent Abb. in *c. ex literis. n. 5.* Lamb. l. 1. p. 2. q. 8 art. 2. Roch. v. ipse q. 26. n. 54. Molin. de primog. l. 1. c. 24. n. 2. Menoch. *conf. 90.* Riccius *resol. 192. n. 2.* & alii apud Barb. *loc. cit. n. 225.* Item Garc. p. 5. c. 6. n. 10. transire in illum, dum locatio facta ad longum tempus; secus si ad breve; id enim velle videtur textus *c. ex literis.* dum ait: *juspatr. transire in conductorem villa data ad firmam.* Facit etiam, quod locatio ad modicum tempus nullum dominium, nullamve possessionem transferre soleat, ut docet J. c. in l. non solet. ff. locati; uti facit locatio ad longum tempus, puta decennium. Unde etiam censet. Garc. *loc. cit. n. 11.* contra Zerol. in *pr. Ep. p. 1. v. juspatr. du. 8.* adhuc non transire in conductorem locazione facta ad breve tempus, etiam si aliter inter conductorem & dominum cautum seu conventum sit. Putant tamen plures cum Paul. a castro *vol. 1. conf. 262.* textum illum *c. ex literis* procedere solum, ubi translatum est dominium utile; nimirum cum datur in feudum sive emphyteusim, tunc enim firmam ibi importare emphyteusim, Barb. *loc. cit.* Nec desunt, qui velint idem esse, dum castrum ad modicum tempus locatur, & de hoc quoque procedere dispositionem *c. ex literis*, ideo quod per locationem etiam ad modicum tempus transeat commoditas rei locatae in conductorem, ita ut liceat ei uti, frui re locata, adeoque etiam transire jus presentandi, seu presentationem, quae est fructus quidam jurispatr. quemadmodum etiam per locationem beneficii ad modicum tempus jus decimandi forte annexum beneficio transit in conductorem; pro hac sententia citat Barb. *gl. in cit. c. ex literis v. ad firmam.* Host. *vid. Zabarell. q. 1.* Campan. *rub. 1. c. 13. n. 358.* Et sic sentit Castrop. *cit. p. 4. n. 13.* tametsi d. 2. p. 28. n. 8. dicat conductorem proprie talem non posse beneficia conferre, quia adest Dominus qui conferat, & in conductione non intelliguntur fructus spirituales concedi, citatque pro hoc Azor p. 2. l. 6. c. 25. q. 18. Guttier. *de tutel. p. 3. cap. 29. num. 16.*

Questio 53. *Virum castro aut bonis sequestratis, quibus annexum juspatr. illud transeat ad sequestrum, ita ut is, dum durante sequestro vacaverit beneficium, cujus presentatio ad sequestrata bona pertinebat, presentare possit?*

Respondeo affirmative: Barb. *loc. cit. n. 233.* citans Gonz. *ad reg. 8. gl. 23. n. 17.* Reginal. in *pr. fori penit. l. 30. t. 2. n. 245.* Azor. p. 2. l. 6. c. 25. q. 17. Ricc. *tr. de noviss. probat. jurispatr. resol. 192. n. 7.* & Garc. p. 5. c. 6. n. 1. citans Lamb. p. 2. l. 1. q. 9. art. 3. Gargas de *pens. q. 72. n. 3.* Coraf. de *benef. p. 2. c. 6.* Guttier. *l. de tutel. 3. p. c. 7.* (qui etiam cum Lamb. id admittit, etiam si juspatr. de per se sequestratur) & plures alios. Idem est de sequestro dignitatis, beneficii quibus annexa est alicujus beneficii provisio. Castrop. d. 2. p. 28. n. 5. non solum enim quod ad temporalia, sed etiam quod ad spiritualia est administrator rei sequestratae, eique fructus colligit, quibus ut dictum, annumeratur presentatio.

2. Nec obstat, quod dictos fructus colligat nomine alieno, propter quod dictum supra juspatr. non transire ad creditorem, cui castrum oppignoratum; nam sequester administrat & exercet omnia jura rei sequestratae, non quidem nomine illius, qui in causa victurus est, eoque sub lite est, & proflus ignoretur, quis victurus sit, sed nomine judicis & superioris (nimirum, dum sequester est necessarius) qui illum verum administratorem constituit. Nec potest tunc Dominus ea exercere, adeoque nec presentare; creditor autem pignoris ideo non potest presentare, quia adest persona legitima, quae presentat, nempe verus Dominus. Garc. *cit. n. 1. & n. 6.* Nec etiam obstat, quod sequester debeat fructus rei sequestratae reservare victori; hoc enim verum est de fructibus, qui servari possunt, & ex quorum perceptione sequester redditur ditior, qualis fructus non est provisio beneficii. Castrop. *cit. p. 28. n. 6.*

3. Verum tamen haec procedere in sequestratione voluntaria, quae fit voluntate & consensu partium (utpote in qua possessio transit in sequestrum, secus ac in sequestratione necessaria, hoc est, quae fit auctoritate judicis, nisi expresse aliter cautum sit, ut cum communi Garc. *l. c. n. 18.* citans quamplur.) non verò in sequestratione necessaria, ait Barb. *loc. cit. n. 234.* citans Coraf. *l. 3. miscellan. c. 2. n. 12.* Carotium de *sequestro. p. 1. q. 4. n. 2.* & c. contrarium tamen docet probabilius Castrop. *loc. cit.*

4. Porro quod dictum, sequestrum posse presentare, intelligi debet supposita capacitate personae, Garc. *n. 14.* ita ut sequester laicus presentare nequeat, dum jus presentandi spectat ad Ecclesiam, praelaturam, beneficium, sequestrata; eoque quod quando laicus deputaretur sequester alicujus dignitatis vel beneficii, solum censeatur deputatus ad temporalia; secus dum alia bona temporalia sunt sequestrata, vel juspatr. laicale de per se sequestratur. Garc. *n. 15. & 16.* Castrop. *cit. p. 28. n. 7.*

5. Denique dum sequestratio Ecclesiae, de qua contenditur, facta non est, & pendente lite accidat vacatio, ad quem tunc pertineat jus presentandi, vide apud Garc. *n. 21.*

*****
****
***

Questio 54. Vtrum juspat. transeat in feudatarium seu Emphyteutam, si castrum, cui annexum est, infundetur vel detur in Emphyteusim?

Respondeo affirmativè. Barb. loc. cit. num. 240. citans Azor. p. 2. l. 6. c. 20. q. 12. Campan. loc. cit. num. 361. de per se autem dari nequit in feudum. c. cum secundum. c. ex literis. h. t. Barb. ibidem num. 241. Lamb. loc. cit. q. 2. a. 29. num. 35.

Questio 55. An publicatis & fisco additis omnibus bonis patroni ob crimen, jus quoque patronatus transeat ad filium, an vero remaneat apud filium illius aut heredes?

1. Respondeo: dum juspatro. reale est, seu annexum castro, vel aliis bonis, in dicto casu etiam transire ad fiscum secularem. Etsi enim Princeps secularis non possit per se ac directè privare patronum juspat. ob delictum patroni; quia laicus juspat. habet non ex concessione Principis secularis, sed Ecclesie; si tamen bonorum universitas cui juspat. annexum est, confiscetur, tunc accessoriè & indirectè etiam juspat. ad fiscum transit, & nullatenus remanet apud filios aut heredes: non secus ac si inter duos laicos lis esset super bonis, quibus juspat. adheret dicta per judicem laicum, ad què cognitio spectat, de bonis sententià, ejus virtute consequenter juspat. transit in victorem.

2. Si verò juspat. est personale, seu per se, & singulariter consistat, non annexum ulli castro vel aliis bonis, tunc, cum sub confiscatione omnium bonorum non contineatur, remanebit penes delinquentem, donec is eo privetur per sententiam judicis. Garc. p. 5. c. 9. num. 26. & seg. citans Aufreum de potest. seculari. Reg. 4. Gigas & alios relatos per Lamb. & Roch. Barb. loc. cit. num. 238. seg. Pirh. num. 57. citans Abb. in c. cum laici. h. t. num. 3. Azor. dicto c. 20. q. 14. Barb. in c. ex literis. h. t. num. 9. Porro post latam sententiam privatoriam judicis Ecclesie juspat. hereditarium transmissibile ad heredes, etiam extraneos, exspirat, & Ecclesia manet libera, si verò juspat. est sanguinis, & pertinet ad familiam, transibit ad consanguineos juxta dispositionem fundatoris. Garc. loc. cit. num. 29. ex eo Pirh. cit. num. 57. Non secuta tamen dicta sententià privatorià juspat. hereditarium transit ad heredem ex testamento, vel ab intestato ipsius condemnati, eo defuncto, praterquam ob crimen heredis. in quo ipso jure existit privatus. Garc. num. 30. & 31. plura de hoc infra, ubi de amissione Iurispatronatus.

Questio 56. An, & qualiter juspat. hereditarium per hereditariam successionem transire possit ad monasterium seu religionem.

Respondeo: potest; idque duplici modo, Primò: Si monasterium bonorum in communi capax, instituat heres à patrono laico, tunc enim cum universitate bonorum hereditatis accessoriè transibit. Secundò: si patronus laicus fiat religiosus, per talem ingressum omnia ipsius bona acquiruntur monasterio, adeoque & juspat. Pirh. num. 59. citans Tamb. de jure Abb. ro. 3. d. 9. q. 28. num. 1. & efficitur Ecclesiasticum, ut dictum supra. Lott. l. 2. q. 11. num. 26. Si tamen Juspat. jure sanguinis delatum sit ad patronum, qui religio-

P. Lewren. Fori Benef. Tom. 11.

nem ingressusest, monasterium jus presentandi habebit tantum durante vità monachi, & post ejus obitum transibit ad illius consanguineos. Pirh. ibid. ex Tamb. loc. cit. num. 2. & Garc. p. 5. c. 1. n. 555.

Questio 57. An jus patronatus transferatur cum hereditate sine consensu Episcopi?

Respondeo affirmativè, quia transit cum universitate bonorum. Corrad. l. 4. c. 5. num. 3. citans Vivian. de jurep. l. 4. c. 1. num. 17. Roch. & c. Sic quoque non egetur consensu Ordinarii in fidei commissaria dispositione pro juspat. inclusione, sive dum ex mente testatoris transit in fideicommissarium universalem. Card. de Luca. de jurepat. d. 60. num. 4. Secus est de jurep. quod titulo legati, seu quovis titulo alio particulari transfertur in laicum; necessarius enim est tunc consensus Ordinarii. Corrad. loc. cit. num. 5. Non tamen is est necessarius, ubi principaliter & de per se transfertur in Ecclesiam vel locum religiosum. Corrad. num. 6. idem est de fidei commissio particulari, quod principaliter ac singulariter ordinatur super ipso juspat. in favorem, utpote quod importat idem, quod legatum, ac propterea & illius & donationis jure regulandum exigit Ordinarii consensum, de Luca. ibid. Non tamen, ubi agitur de jurep. reali, seu annexo castro, super quod principaliter substantiatur legatum vel fidei commissum, opus est hoc consensu; uti nec, dum ordinatur hoc fideicommissum principaliter super ipso juspat. in favorem compatroni. vel Ecclesie. Card. de Luca. loc. cit. d. 56. num. 5.

Questio 58. An quasi possessio jurispat. seu presentandi (qualem habet patronus putativus, & qualis acquiri potest etiam ex unica presentatione, facta nimirum bonà fide & animo utendi jure suo, sciente & patiente illo, in cujus præjudicium queritur possessio & admissio, dum vi illius institutus rector, ipsi habitus tanquam rector in possessione Rectoria, de quo vide Barb. juris Eccl. l. 3. c. 12. à num. 186.) transeat ad heredes absque nova apprehensione?

1. Respondeo negativè. Barb. ibid. num. 19. citans plures Rota decisiones. Corrad. l. 4. c. 4. num. 17. dicens, hanc sententiam in notoria praxi receptam, & à Rota semper tentam. Item Card. de Luca in summ. jurispat. num. 84. dicens, non suffragari in hoc laicalia statuta decernentia, continuationem possessionis defuncti in heredem; cum non detur laicis potestas in hujusmodi spiritualibus decernendi. Contra Lamb. p. 1. l. 2. d. 22. q. 3. & Roch. eò quòd sicut in corporalibus possessio non transeat ad heredes, etiam suos seu non externos, siue nova apprehensione, ita nec in incorporalibus; quia cum possessio sit quid facti, & ea, quæ facti sunt, factum exigant, non potest transferri de una persona in aliam; nec dicitur acquisita, nisi corporaliter apprehendatur, adeoque nec in istis incorporalibus quasi possessio transit sine actu facti. Unde licet testator jam presentaverit semel modo dicto, tamen ista quasi possessio non est translata in ejus filios, aliòve successores seu heredes siue nova apprehensione, id est, sine novo usu seu exercitio juris presentandi, adeoque hanc quasi possessionem non potest

est prætere hères ex propria persona, dum nunquam præsentavit; cum possessio antecessoris non possit dici possessio successoris, sed diversa, ita ut illa, quæ fuit penes defunctum, fuerit extincta, & alia nova in hærede producta per actum proprii facti. ita Corrad. qui addit, hæc procedere stante etiam statuto de continuanda possessione in hæredem; certum enim esse, id sibi locum non vendicare.

2. Nihilominus dum possessio, non ratione personæ, sed ratione dignitatis vel officii aut beneficii quæ sita est, ipso jure in successorem transit, dum non personæ possessoris sed, ipsi dignitati vel beneficio quæri dicitur possessio. Card. de Luca. loc. cit. num. 85. quin & inter privatos transfertur possessio sine actuali apprehensione per cessionem, quæ fiat per actum inter vivos, etiam per ultimam voluntatem, ubi adjicitur clausula constituti effectum sortitura præambulâ horæ constitutis cum solita clausula *ex nunc pro tunc*. Card. Luca. num. 86.

Quæstio 59. qualiter descendit à patrono deducatur in patronatu tam gentilitio simplici quàm mixto.

1. **R**espondeo: in genere circa descenditiam illam à fundatore, cum res sit sæpe intricata, maxime ubi ea ducitur ab antiquo, propter varios eosque improprios loquendi modos, quibus plerumque utuntur fundatores, regulam aliquam dari non posse, quàm quod verba secundum materiam subjectam, & communem loquendi modum sint arripienda. Lott. l. 2. q. 11. num. 49. & seq. quare

2. Respondeo secundò in specie: si fundator sibi & suis parentibus reservavit patronatum, cum vanum tunc sit referre hanc ejus dispositionem usque ad tritavum, quoutque aliàs ascendentes veniunt nomine parentum, vox illa *parentes* inflectenda ex subjecta materia, & secundum communem vulgi opinionem, ut significet agnatos. Lott. num. 52. citans Tiraq. de retract. §. 1. gl. 8. num. 1. Menoch. l. 4. præsumpt. 88. n. 18. Peregr. de fidei comm. l. 22. num. 31. Riminal. conf. 303. nu. 2. Porro agnatio duplex est: Prima in genere, dicta comprehensiva; altera in specie, dicta affectiva, quæ quis dependet à persona ipsius fundatoris vel alterius, ac ipse reservavit patronatum. Lott. *ibid.* quò ad priorem opus est duplici reflexione, unâ, quæ respiciatur qualitas lineæ, unde originatur, nimirum num sit directa, num transversa. Altera, quæ respiciatur qualitas personarum, quæ in tali linea supponuntur. Unde

3. Respondeo tertio: si fundator usus fuerit verbis, quæ per se restrinxerit ad lineam suam effectricem seu directam v. g. dicendo; *reservo patronatum pro me meisque descenditibus*, seu pro liberis meis (quod idem est, l. liberorum. de verb. signif.) vel pro Titio ejusque descenditibus: non comprehenduntur alii quàm procreati ab ipso fundatore, vel à Titio, cui patronatum reservavit: Si verò dixerit; *pro me meisque agnatis*: censetur voluisse comprehendere omnes, qui sunt de ejus agnatis, sive sint positi in linea recta, sive transversa; hi enim omnes veniunt nomine agnatorum, ut sumitur ex *aurben. de hered. ab intest. in principio*, juxta Menoch. conf. 424. num. 33. Lott. num. 54.

4. Respondeo quarto: major difficultas est, dum usus fuit termino æquivoco respectu voca-

torum, illumque in super qualificaverit alio termino itidem æquivoco, uti sæpe contingit in termino *linea* (quæ est collectio personarum ab eodem stirpe descenditium, gradus continens & numeros distinguens. Anch. conf. 93. num. 9. Barbat. in l. cum accuratissimi. num. 125. c. de fidei comm. eaq; duplex; recta continens ascendentes & descendentes; & transversa seu inflexa, continens transversales) tunc attendendum ad terminum ei adjectum, & ad personam, quam respexit in reservatione patronatus; nimirum an adjecta sit materialiter & effectivè, an subjectivè & contentivè, ut loquitur Lott. num. 59. & 60. Tametsi enim id *linea* in dubio accipiat pro recta, id tamen procedit, ubi relatio seu reservatio est ad lineam alterius; sic si filius suis masculis substituat proximum agnatum ex linea paterna, ea substitutio nequit referri ad lineam effectricem seu directam fundatoris; si enim vocasset eos, qui essent de linea sua, patet referri etiam rectam, eò quòd dictum pronomen verificetur in suo significato tam in linea contentiva quàm effectiva; hoc est, tam pro ut comprehendit & lineam rectam & transversam, quam dicit solam rectam. Lott. num. 61. adeoque sufficit, aliquè descendere à fratre fundatoris vel alio transversali patris fundatoris: datâ enim possibilitate comprehensionis transversalium, hæc vox *linea* nunquam intelligi potest de effectiva tantum, nisi per adjectam vocem explicata esset qualitas lineæ v. g. dicendo: *ex linea paterna* (quod idem est ac *ex paterna parte*) cum verba ista stent tantum pro termino differente ad exclusionem fœminarum, non autem ad significandam agnationem effectivam. Lott. num. 64. & seq. juxta decis. Rot. in *Mediolan. patronatus*. 19. junii. 1617. Eandem æquivocationem agnoscit Bald. l. 3. conf. 334. num. 6. & seq. apud Lott. num. 63. in ista voce *Proles*, quamvis subdat, ex communi usu loquendi eam inclinare ad lineam effectivam, & per eam, si alternata adjecta sit, declarari vocem *linea*, ut significet lineam effectivam.

5. Respondeo quinto: quò ad alterum, nempe quò ad considerandam qualitatem personarum, dum fundator qualificat, quos vocat, seu pro quibus reservat patronatum aliquo termino juris, qui possit etiam secundum vulgarem sensum intelligi tam de fœminis (quæ capaces sunt juris, nisi vulgaris sint conditionis & absque ulla dignitate. Abb. in *Cap. fin. h. t.* num. 7. Lamb. l. 2. p. 3. q. 4. a. 19. num. 8. apud Lott. num. 68.) quàm de masculis, censendus est comprehendisse & fœminas & earum descendentes, salvâ tamen gradus prærogativâ. Lott. num. 69. ut si vocavit *consanguineos*; hic enim terminus etiam sumatur strictè pro duobus fratribus vel sororibus ex eodem patre. l. 1. ff. de su. & leg. hered. l. amite. c. cum de success. & largè pro agnatis tantum, exclusis cognatis, l. 1. & c. consanguinitas, Card. de legit. hered. largissimè tamen (in quo sensu potissimum usurpatur vulgo hæc vox. Beroijs l. 2. conf. 95. num. 10.) sumitur pro quibusvis conjunctis sanguine, sive ex parte patris, sive matris. Lott. à num. 70. adeoque, cum de patronatu agitur, sub hac appellatione veniunt omnes sanguine juncti, etiam à sola matre procedentes, et si hi aliàs simpliciter vocentur propinqui, & ad distinctionem Agnatorum cognati. Lott. à num. 71. citans Tiraq. de retract. §. 1. gl. 9. num. 1. & 200. *Fustr. de substit.* 4. §. 65. num. 3. juxta decis. Rot. in *Legobienh. capellanie*. 24. Jan. 1624. Idem & multò

multò magis est, dum vocavit conjunctos; cum hic terminus aptus quoque sit comprehendere tam agnatos. Lott. quàm cognatos. n. 74. citans Alex. l. 2. conf. 115. n. 10. Gozadin. conf. 20. n. 8. Decium conf. 223. n. 2. idem est, si vocaverit proximos. Lott. n. 75. citans Decium l. 2. de reg. juris. num. 225. vel propinquos. Lott. num. 76. juxta Bald. l. 3. conf. 334. num. 3. Anchar. conf. 95. num. 5. sed neque ab ista lata significatione hujus termini consanguineos recedendum, quamdiu ex concludente argumento, vel ex termino aliquo adjuncto non apparet, fundatorem voluisse prospicere agnatis tantum, ac proinde istius termini adjuncti proprietatem ponderanda. Lott. num. 77.

Quare

6. Respondeo sextò: si fundator vocasset consanguineum proximiorum de genere, adhuc ista vox in materia indifferente, & tantò magis in favorabili excludit illam latam interpretationem, quò minus nimirum complectatur descendentes ex feminis; cum sit terminus naturalis. Lott. num. 78. citans Barbat. in Laccaratissimi. c. de fideicom. num. 114. & 147. idem est, si vocatus est consanguineus proximior de cippo; cum & tò cippus sit terminus non legalis, sed rusticorum, quo significatur stipes domus, seu agnationis, ut Castrensis in q. ult. c. de verb. signif. Cujus significatio est, propriè referatur ad ipsum stipitem domus, ut Surd. l. 3. conf. 443. n. 18. Menoch. l. 4. presump. 88. num. 22. Mantica. de conject. ult. vol. l. 8. tit. 12. n. 16. Fufarius de substit. q. 348. n. 1. negari tamen non potest, etiam feminam descendente de illo stipite esse de cippo, seu de stipite, ac proinde inspectà vocis proprietate esse vocatam, nisi aliunde appareat, fundatorem voluisse prospicere solis masculis. Lott. num. 82. & seq. ex Paris. l. 2. conf. 35. num. 6. & conf. 47. n. 50. Quod ipsum adhuc locum obtinet, etiam si femina sit nupta. Lott. num. 85. quamvis tamen respectu descendenteum ex femina (salvâ consuetudine; vi cujus descendentes ex femina in Hispania dicuntur de cippo. Molin. de primogen. l. 3. c. 4. n. 16.) ut censentur sub appellatione cippi vocati, requiri, ut extent aliqua conjectura, per quas appareat testatorem ad agnationem non respexisse, ait Lott. num. 86.

7. Porrò licet proximitas, ubi sit transitus ad personas minus diversas, non referatur ad ultimum decessorem, sed ad ipsum fundatorem. Lott. n. 88. ex Decian. l. 3. conf. 21. num. 6. ubi tamen cessat hæc circumstantia, nec urgent conjectura in contrarium; verius est, proximitatem referri ad ultimum decessorem. Lott. num. 89. juxta quamplurimas Rotæ decis. 72. num. 3. p. 1. divers. 681. num. 2. p. 2. recent. cum nulla sit ratio, ut, postquam quis admissus est, is, qui ei est proximior tanquam de ejus linea, non admittatur. Tiraq. de jure primogen. 40. num. 1. Lott. num. 90. nisi forte quis vocatus esset revocabiliter, vel in subsidium. Lott. n. 91. veluti si in defectum legitimorum fuerint admissi spurii; quia in concursu legitimorum semper excluderentur à patronatu (de quo paulò post) ut Menoch. conf. 285. num. 14. Lott. num. 92. vel etiam dum vocatus est senior de familia, seniore, ad quem ingressum semel est juspatron. decedente; illud non transit ad ejus descendenteum, sed revertitur ad alium seniore de familia. Lott. nu. 93. juxta decis. Rot. in Januensi jurispatr. 31. Junii 1607. coram Lancelloto.

* *

Questio 60. In patron. gentilium qualiter deferatur gentilibus?

Respondeo: deferatur in capita, sive in eo succeditur in capita, & non in stirpes. Lott. cit. q. 11. num. 123. juxta decis. Rot. 252. num. 2. p. 2. Recent. intelligendo tamen hoc in ipsa successione in solido patronatu, & non in exercitio juris presentandi; cum illud pertinere nequeat nisi ad eum de familia, qui pro tempore est senior. Lott. n. 124. juxta Bald. l. 3. conf. 1. n. 8. Covar. pract. qq. 7. 38. num. ult. & c. Porro minus est præjudicium, dum succeditur in capita, quàm in stirpes; nam si essent centum capita, non considerentur omnes, nisi pro una voce. Clem. plures. h. t. ita ut plures presentantes semper habendi sint pro uno. Lott. num. 130.

Questio 61. An, & qualiter in juspatron. gentilium admittantur, & succedant illegitimi?

1. Respondeo: in juspatron. familiari, seu gentilicio (secus est in juspatron. hæreditario, utpote in quo nihil requiritur, quàm an quis sit hæres, & pro qua parte; succeditur enim in eo secundum quotam hæreditatis. Lott. num. 137. adeoque & admittentur illegitimi, non solum, si succedant titulo singulari. Lamb. l. 1. p. 1. q. 7. a. 17. num. 6. Roch. de juspatron. v. competens alicui. num. 6. apud Lott. loc. cit. sed etiam, si succedant titulo universali cum aliis legitimis. Lott. num. 138. juxta Bald. in l. eam quam. num. 57. c. de fidei comm.) repellentur illegitimi; cum non dicantur de gente seu familia, etiam si essent legitimati per Imperatorem aliumque Principem sæcularem. Lott. num. 139. ex Gabriel. l. 1. conf. 95. num. 62. maxime incestuosi, quo casu nequidem juvantur legitimatione habitâ à Papa, nisi in individuo facta esset mentio de qualitate tam natalium quàm jurispatr. Lott. num. 140. juxta eundem Gabriel. & Rot. decis. 251. n. 7. p. 2. recent.

2. Et hæc, si fundator usus est verbis civilibus, vocando scilicet gentem vel familiam, Lott. n. 141. citans Paleot. de not. & spur. c. 60. secus, si usus est verbis naturalibus, id est, significantibus tantum effectum naturæ, vocando nempe suos consanguineos; cum etiam illegitimi dicantur consanguinei, utpote ex eodem sanguine provenientes, juxta Barth. in l. pronuntiatio. ff. de verb. signif. §. familia. num. 1. Lott. num. 142. Quamvis enim bastardi nequidem appellatione consanguineorum veniant jure civili, l. si spurii. ff. de cognat. multòque minus de jure canonico in his præcipuè juribus ad spiritualia ordinatis, juxta Rot. decis. 103. num. 3. p. 1. divers. & Lott. num. 143. cum tamen ea juris civilis provisio, utpote fundata in incertitudine sanguinis non sit perpetua, ad eos adhuc illegitimos extendi potuit ista appellatio consanguineorum, qui à patre agniti sunt, vel utrunque patrem indicare possunt. Lott. n. 144. Tametsi enim ii sint spurii & nati ex damnato coitu, inspectà tamen naturâ sunt filii, & in eos cadit naturalis affectio. Lott. n. 144. unde de æquitate canonica non tantum in linea materna, sed & in paterna admitti debent tanquam sanguine juncti. Abb. in c. nonnulli. de rescrip. num. 1. Lott. num. 145. Et ita admitti debent ad juspatron. ad quod vocati sunt consanguinei, vel alii per verba naturalia convenientia illegitimis. Lott. num. 146. citans Nav. conf. 4. n. 1. & 2. de juspatron.

& Rot. *decis.* 350. num. 2. & 6. p. 3. *recent.* quæ pariformiter locum habere in præsentatione passiva respectu filiorum legitimorum descendendum ex illegitimis juxta cit. Navar. *cons.* & *decis.* Rotæ ait Lott. num. 147. non tamen procedere juxta ejusdem Rotæ *decis.* in Pampilon. Capellanæ. 6. Nov. 1617. in descendente ex damnato coitu, utpote qui semper reputatur persona odibilis, & consequenter nec comprehensa sub verbis naturalibus, ait Lott. n. 148. procedere tamen adhuc, etiam in concursu lineæ legitimæ cum illegitimæ; si talem spurium agnoverat pro consanguineo, nec personam illius abhorruerat, ait Lott. num. 149. nisi constaret, fundatorem voluisse præferri lineam legitimam; tunc enim, dum superest persona de lineâ prædilecti, positi in alia lineâ, non debet admitti. Lott. *ibid.* ex Decian. *cons.* 87. num. 1. qualis conjectura sumitur, si favore agnationis professus fuerit, se fundare, vel aliâ sit persona valde nobilis, vel Ecclesiastica, quæ verisimiliter, etsi non abhorruisset illegitimos, saltem eos noluisse cum legitimis admitti, præsumenda est. Lott. num. 150. cum Rot. *decis.* 26. num. 5. p. 1. *recent.* Quamvis num. seq. dicat, non admitti argumentationem prædilectionis lineæ de præsentatione activa ad passivam.

Quæstio 62. Qualiter juspatr. transferatur donatione?

1. **R**espondeo primò: potest patronus laicus juspatr. quod ei competit jure proprio & privato, liberè & non requisito consensu Episcopi, concedere Ecclesiæ, monasterio, alterive loco religioso; aut etiam Clerico nomine Ecclesiæ vel dignitatis, quam obtinet. *c. illud. h. t. & c. si laicus. h. t. in 6.* eò quòd tunc Ecclesiæ, vel beneficium redit ad naturam suam, liberata à manu laicorum. Castrop. *cit. d. 2. p. 4. num. 17.* Pirh. *h. t. num. 60.* citans Vivian. Potest etiam sic donare juspatr. quod habet in Ecclesiâ eidem Ecclesiæ, prout dicitur *c. unico. h. t. in 6.* Et tunc, si Ecclesiâ habeat plures ministros, & beneficia sibi incorporata, sive collegiata sit, sive non, erit patrona sui ipsius, hoc est, habebit jus præsentandi ad ista beneficia, in quo nulla est repugnantia; jus enim patronatûs licet sit servitus respectu illorum beneficiorum, respectu tamen Ecclesiæ & rectoris ipsius, qui jus præsentandi habet ad illa beneficia, non est servitus, sed potestas quædam seu facultas, ac veluti quoddam privilegium; Si verò Ecclesiâ talia plura beneficia & ministros non habet, sed est unicuique tantum in ea presbyter vel Rector, jus patronatûs in dicto casu extinguetur, & libera collatio spectabit ad Episcopum, & Ecclesiâ nequaquam erit patrona; cum nequeat eadem res habere servitutem erga seipsam. Similiter si patronus laicus Episcopo ratione suæ dignitatis donet, si ad eundem Episcopum spectat jus instituendi in ista Ecclesiâ seu beneficio patronato, extinguitur juspatr. & efficitur beneficium liberæ collationis; aliâ enim deberet Episcopus præsentare sibi, & postea eundem instituere; nisi tamen donans haberet compatronum; nam tunc Episcopus tanquam patronus cum compatrono præsentabit Rectorem, & postea tanquam Ordinarius eum instituet. Pirh. num. 65. Veruntamen nequit patronus talis laicus, etsi regiâ potestate præditus, ipsas Ecclesias patronatas alicui Clerico, monasterio, vel loco religioso concedere seu donare; neque in titulum, ne-

que in proprietatem, sive per modum incorporationis sine auctoritate Episcopi. *c. quòd autem. h. t.* dum tamen simpliciter & absolute concedit Ecclesiâ Clerico, vel loco religioso, in dubio præsumendum est, quòd voluerit donare jus, quod in ea habebat, nempe patronatûs; nemo enim censetur velle dare, quod non habet; Si autem intenderet ecclesiâ conferre in titulum vel proprietatem, tota donatio irrita est, ita ut nequidem jus patron. transferatur; non ob defectum Episcopi, sed quia patronus, quod agere & dare poterat, scilicet jus patron. donare non voluit, & quod agere & donare voluit, nempe Ecclesiâ, donare non potuit. Pirh. num. 64. unde etiam si talis patronus, postquam Ecclesiâ non vacantem donavit loco religioso, eâ dein vacante, præsentaverit pro ea Rectorem, hic admittendus & instituendus est, juxta *c. illud. h. t.* quippe prior illa donatio Ecclesiæ ipso jure fuit irrita, & non præstat impedimentum, quod de jure non sortitur effectum. *Reg. jur. in 6.* constituaturque expresse *c. cum laici. h. t.* ut si laici Episcopos nescientibus, aut non contenti- bus, Ecclesias Clericis concedunt, in quibus jus patron. habent, & postea penitentia ducti alios Clericos ad easdem Ecclesias Episcopis præsentant, hiab Episcopis institui debeant concessione Prioris, utpote quæ nulla est, penitus rescissa. Pirh. n. 65. & 66. Corrad. l. 4. c. 5. n. 9. Porro dum laicus cum consensu & approbatione Episcopi Ecclesiâ non vacantem loco religioso confert in proprietatem, illam eidem incorporando, valet donatio; quia facta est, non tam laici, quam Episcopi auctoritate. Pirh. *cit. n. 65. in fine.* quod tamen videtur num. 68. limitare & restringere ad hoc, quando laici istas Ecclesias tenebant de facto, & erant potentes, ut ex eorum manibus eripi non possent; cum aliâs laici Ecclesias conferre vel donare nequeant, etiam interveniente consensu, vel ratihabitione Episcopi; quia nemo dare potest, quod non habet; qualiter nihilominus Religiosi aliive Clerici Ecclesiâ è manu laicorum sine auctoritate prælati ecclesiastici possunt præscribere spatio 40. annorum, vide apud eundem Pirh. num. 68.

2. Respondeo secundò: potest patronus (subintelligendum quoque videtur, qui nomine proprio & privato est patronus) compatrono suo, etiam privato & laico, sine consensu Episcopi juspatr. donare, seu remittere. Pirh. num. 60. citans Gl. *in c. ex insinuatione. h. t. v. contulisset.* Barb. *loc. cit. num. 4.* Castrop. *cit. d. 2. p. 4. num. 18.* (etsi is dicat conveniens esse, ut consensus Ordinarii in hac donatione intercedat, non tamen necessarium) Azor. *cit. c. 20. q. 6.* contra Jo. Andr. & Abb. *in cit. c. insinuatione.* hac enim non est propria alienatio, seu jus patronatûs in alium translatio; cum novus patronus Ecclesiæ non constituatur, sed alter compatronus tollatur, ita ut juspatr. quod penes duos erat in solidum, maneat penes unum tantum: tum etiam, quia per talem cessionem nihil damni, vel incommodi inferitur Ecclesiæ; quia juspatr. non transfertur in alium Ecclesiæ ignotum aut suspectum hominem; sed donatur patrono socio: imò sic minus gravatur Ecclesiâ; cui magis utile est, unum habere patronum, quam duos: ita Pirh. sed neque talis, dum juspatr. integrum habet, præsumi potest Ecclesiâ magis vexaturus; aliâs si Ecclesiâ vexasset, cum dimidiatè patronatum haberet

beret, Ecclesia illum in patronatu non conservat. Castrop. loc. cit.

3. Respondeo tertio: patronus, cui juspatr. competit non nomine proprio, sed Ecclesie, illud donare non potest etiam alteri Ecclesie sine superioris autoritate, aliisque solemnitatibus à jure requisitis ad alienationem rerum Ecclesie. Pith. n. 60.

4. Respondeo quarto: patronus, cui etiam competit juspatr. jure proprio, non potest illud per se & singulariter concedere, seu donare laico, vel etiam Clerico, ut personæ privatæ sine consensu Episcopi, ita ut donatio secus facta sit invalida. Azor. loc. cit. q. 5. Pith. num. 61. citans Abb. in c. illud. h. e. num. 5. &c. unde si donatio fiat filio à vivente parente, adhuc requiretur consensus Episcopi. Corrad. l. 4. c. 5. num. 8. citans Vivian. l. 4. c. 1. num. 32. Barb. &c. Ratio hujus requisiti consensus ad mutationem patroni est, ut videatur, an expediat Ecclesie mutare patronum, & ne forte concedatur juspatr. tyranno & valde potenti, qui vexat Ecclesiam, & an forte interveniat fraus, & non fiat liberalis donatio, sed ficta venditio.

5. Porro, quod hic dicitur; juspatr. non posse regulariter transferri de persona in personam sine consensu Ordinarii, locum non habet, si illud transferatur de una Ecclesia in aliam ex causa illius demolitionis vel profanationis; cum sufficiat illum consensum intervenisse in primæva illius erectione cum reservatione dicti jurispatr. Corrad. loc. cit. num. 18. ubi etiam ait, id procedere, etiam si dos prioris beneficii applicaretur pro dote alterius beneficii, vel dignitatis aut Canoniciatus in Ecclesia; quia etiam si illud beneficium extingatur per unionem vel suppressionem, non tamen extinguatur patronatus, sed is transferatur ad beneficium, cui fit applicatio; cum de consensu Episcopi concessum habeat perpetuam causam durationis. pro quo citat Lott. l. 2. q. 14. n. 15. Sed neque locum habet in translationibus juris. realis, dum illud transferatur tanquam accessorium, puta, donatione, legato, venditione, infeudatione castri vel villæ, cui illud annexum est. Argumento c. ex literis. Castrop. cit. p. 2. num. 16. citans Barb. de potestate Episc. p. 3. alleg. 71. n. 10. Suar. to. 1. de relig. l. 4. c. 28. n. 17.

Questio 63. Qualiter presumatur, & qualiter, & à quo præstari queat dictus consensus?

1. Respondeo ad primum: dum non apparet dictus consensus, presumitur ex diuturnitate temporis, nimirum 30. annorum. Corrad. loc. cit. num. 11. citans Lamb. qui tamen aum. 12. ait, hunc consensum presumptivum non admitti in persona potente, eò quod ex persona principis presumatur usurpatio.

2. Respondeo ad secundum: sufficit quod Episcopus concessionem illam jurispatr. ex post facto suo consensu & autoritate approbet, ita ut licet ab initio fuerit invalida talis donatio, ex eo tamen tempore, quo accessit consensus iste, de jure subsistat, ac proinde talis actus donationis per rati habitationem postea supervenientem fit validus, non ex tunc, seu ab initio (quod enim ab initio vitiosum est, non potest tractu temporis convalescere. reg. juris 18. & 29. in ff.) sed ex nunc. Pith. n. 61. ita ut hic consensus postea ex intervallo præstitus retrahatur ad diem translationis, seu donationis jurispatr. Corrad. l. cit. n. 13. ubi etiam ex Mant-

P. Leuren. Fori Benef. Tom. 11.

ca ait, id procedere etiam in præjudicium alterius donationis medio tempore factæ cum consensu Episcopi, qui sine causa priorem donationem confirmare recusavit; modò tamen primæ donationis confirmatio petita fuerit ab Episcopo, antequam secunda facta fuisset cum ejus consensu; & modò donans, vel donatarius contradictioni Episcopi non consenserit; sed habuerit recursum ad superiorem. Dat quoque hanc rationem hujus sufficientiæ consensus istius ex post præstiti. Castrop. loc. cit. num. 18. quod nimirum requiratur tam ad valorem dictarum translationum, quam ad illarum licitum usum; citat pro hoc Paris. de resign. l. 8. q. 10. num. 7. Azor. p. 2. l. 6. c. 20. quest. 5. in fine. Barb. cit. alleg. 71. n. 18. Menoch. de presump. l. 6. q. 34. num. 14. Videtur autem non sufficere consensus tacitus Episcopi, nimirum scientis & non contradicentis, cum in actu odioso ex taciturnitate consensus non presumatur. Pith. num. 61. ubi tamen dicit, contrarium quoque esse probabile, eò quod ista donatio non sit actus odiosus.

3. Respondeo ad tertium: consensum Vicarii generalis Episcopi ad hoc esse insufficientem, nisi forte ad hoc speciale mandatum Episcopi habeat. Corrad. loc. cit. num. 15. citans Sbroz. de off. Vicarii. l. 2. q. 31. Ferret. Rebuff. &c. Proceditque idipsum etiam si Episcopus absit, habeatque facultatem Episcopi generalem. Azor. p. 3. l. 3. c. 45. sub initium. Garcias p. 5. c. 9. n. 75. Barb. de potest. Episc. alleg. 54. num. 75. Vivian. l. 4. c. 1. n. 25. quos citat & sequitur Corrad. Item, etiam si Vicarius suas literas patentes habuerit cum clausula generali, nempe; nec non omnia & quæcumque alia gerendi & exercendi, quæ idemmet Episcopus facere posset, si personaliter interesset. Corrad. ibid. ex Donat. Anton. de Marin. quotid. resol. 230. num. 8. Ac ita quidem, ut in contrarium non valeat consuetudo nisi quadragenaria, vel immemorialis, cum sit contra jus; quin nec presumatur mandatum in Vicario ex lapsu longi temporis, nisi sit enunciatum. Corrad. ex eodem. Vide dicta supra de requisito consensu Ordinarii ad reservationem seu erectionem primam juris patronatus.

Questio 64. Num patronus donare vel legare possit juspatr. cui ei placuerit?

1. Respondeo primo: si ipse est primus institutor patronatus, & habet descendentes legitimos, poterit juspatr. uni filiorum donare vel prælegare, absque eo, quod alii conqueri possint de inofficiosa donatione, maxime, si Ecclesiam fundasset aut donasset ex bonis, de quibus absque filiorum præjudicio disponere poterat. Castrop. cit. d. 2. p. 4. n. 8. citans Lamb. l. 1. p. 3. q. 2. d. 7. Covar. l. 2. var. resol. c. 18. n. 9. Nequiret tamen alteri à filiis relinquere patronatum; si eum acquisivisset ex bonis, de quibus extra filios disponere non poterat; esset enim talis dispositio inofficiosa filiis & retractanda; cumque talia bona, quibus patronatus acquisitus pertinerent ad filiorum legitimam, & juspatr. ad illam pertinere debet; secus esset, si acquisivisset patronatum ex bonis, de quibus liberè disponere poterat. Castrop. ibid.

2. Respondeo secundo: si primus patronus ex privilegio affectus esset juspatr. videndum, quæ formæ concessum; si enim concessum ei ejusque liberis, non poterit extra illos illud transferre; quia tunc filii non à patre, sed à Papa immediatè patronatum

C 3

natum

natum acquirunt; secus esset, si concessum fuisset cum potestate transferendi absque determinatione personæ. Castrop. *ibid.*

3. Respondeo tertio: si primus institutor patronatum reliquit Petro, ejusque filiis, nepotibus &c. successive, non potest Petrus aut ejus filius aut nepos patronatum transferre, in quem sibi placuerit in præjudicium eorum, qui vocati sunt ab institutore; quia jam ratione institutionis omnes successores habent jus succedendi in patronatu, quo jure privari non possunt ex cujusque voluntate Castrop. *ibid.* citans Covar. *ubi antè*, & Garc. p. 5. l. 9. n. 10. contra Lamb. p. 2. l. 1. q. 2. art. 8. & 9. idem tenet Lott. l. 2. q. 11. n. 6. dum ait, translatio patronatus non potest à successoribus primi institutoris attentari in præjudicium gentiliū, si pro gente reservatus est. Videtur nihilominus sentire Lott. posse hoc jus patronatus semel constitutum pro gentilibus & consanguineis alienari ab ipso institutore, & transferri in extraneos, dum n. 10. ait: gentilitia hæc qualitas semel impressa continuat, quod usque gens ipsa seu familia durat intransmissibiliter, præterquam si transmissio ab ipso fundatore fiat. & n. 12. subdit: etiam durante familiâ, potest alienari jus patr. gentilitium, tenetque translatio in præjudicium alienantis, cum transit ad hæredes extraneos, quatenus alii non impugnant, contra quos etiam præscribi potest &c. citatque pro hoc Lamb. l. 1. p. 2. q. 2. art. 8. n. 4. idem tenet Rochus q. 33. v. *ipse, vel u. n. 72.* apud Garciam; contrarium tamen censet ipse Garc. *cit. n. 69.* nempe dum fundator reservavit jus patr. sibi, filiis & descendantibus aut consanguineis suis, non posse illud renunciare seu transferre in alium in præjudicium filiorum & descendantium, probatque à simili de feudo & emphyteusi accepta à patre pro se & filiis, illudque n. 20. verum existimat, etiam, ubi patronatum patronus dedisset seu renunciasset Ecclesie, cujus est patronus. Nihilominus ex eo, quod filius vivente patre jus nullum aut potestatem habeat in isto jure patr. putat posse successorem istius juris patr. gentilitii ad vitam suam eidem renunciare, & transferre in alium, absque filii seu sequentis præjudicio, citatque pro hoc Covar. *cit. c. 8. n. 10.*

Questio 65. An dum patronus donat jus patr. extraneo, censetur illi donasse cumulativè, an privativè?

Respondeo Corrad. *pr. benef. l. 4. c. 5. nam. 16.* censeri illum donasse solum cumulativè secum & cum hæredibus propriis. citat pro hoc decis. Rot. 385. n. 8. p. 1. *divers. Feder. de Senis. conf. 147.* Abbat. *vol. 2. conf. 54.* Gonz. *ad Reg. 8. § 2. præm. n. 32.* qui posterior etiam dicit, fundatorem Ecclesie vel beneficii, si patronum nominet extraneum, talem nominationem intelligendam cumulativè cum ipso & hæredibus propriis, nec censeri seipsum & proprios hæredes excludere, ut etiam Anchar. *conf. 81. n. 1.* Cald. *conf. 4. de jure patr.* Illud tamen observandum ex Lott. *lib. 1. q. 32. n. 12.* qui pro hoc citat Gem. *in c. hoc consultissimo. n. 3. de rebus Eccl. non alienandis. in 6.* jus patronatus semel unitum in persona unius non posse rursus discindi in plures, hoc est, constitui plures patronos, cum ab initio non esset, nisi unicus; eò quod sicut beneficium semel constitutum in libertate non potest redigi in servitutem, ita non possit magis gravari, quam fuerit gravatum in fundatione, qualiter plus gravari videtur per accessionem alterius patroni.

Questio 66. Qualiter transferatur jus patr. per permutationem?

1. Respondeo primo: posse jus patr. (intellige personale) permutari cum alia re spirituali, puta cum alio jure patr. aut alio jure similiter etiam spirituali annexo, & non aliter, seu cum re temporalis. Basl. *rom. 2. verbo beneficium. §. 5. n. 6.* Castrop. *cit. p. 4. n. 9.* Azor. *p. 2. l. 6. c. 20. q. 7.* juxta *c. ad questiones. de rerum permutat. jus patr. reale annexum villa vel prædio permutari potest cum alia re temporalis; facta nimirum prædii vel villæ illius permutatione cum alia villa vel bonis, etiam quibus jus patr. nullum annexum est.* Castrop. & Azor. *loc. cit.*

2. Respondeo secundo: posse duos patronos diversarum Ecclesiarum, etiam dum sunt patroni ex diversis causis, inter se permutare jura sua patronatus personalia, non requisito consensu Episcopi; cum sit mera permutatio rei spiritualis cum re spirituali. Corrad. *l. 4. c. 5. n. 17.* ex Lamb. *l. 1. p. 2. q. 3. art. 2.* Et si cautius sit, dum permutatio fit, inter duos laicos de integris & separatis juribus patronatus diversarum Ecclesiarum non provenientibus ab uno defuncto, ut requiratur dictus consensus, ne sub colore permutationis aliquid aliud, quod fortè simoniam sapiat, interveniat; ac ita superfluum non videtur, ut fraudibus occurratur, si interveniat ad id Ordinarii consensus. Corrad. *ibid. ex Lamb. loc. cit. n. 7.*

Questio 67. Qualiter transferatur jus patronatus per venditionem?

1. Respondeo primo: jus patr. reale, seu annexum castro, per se & solitarie vendi aut emi non potest sine simonia, secundum dicta superius, ubi & hujus rei rationem dedimus.

2. Respondeo secundo: potest tamen vendi, aut per venditionem potius transferri per accidens & concomitanter, vendendo rem temporalem, in qua est universitas, & cui jus patr. accessorie est annexum, argumento *c. ex literis. Lott. l. 2. q. 9. n. 47.* Pirh. *ad. h. l. n. 72.* cum communi; tunc enim emptio vel alius contractus gratuitus censetur initus super rebus temporalibus, & non super jure patr., quod tamen simul transferretur & transit, tanquam accessorium sequens suum principale; cum sit veluti accedens rebus inhærens: sic namque magis dignum, scilicet jus patr. accedere potest minus digno, nempe rebus temporalibus, ita ut licet in se sit dignius, tamen ratione accessionis sit minus dignum. Pirh. *ibid.* citans Abb. *in c. ex literis n. 2.* nomine autem universitatis rei, cum qua transit jus patr. hoc loco non intelligitur res aliqua particularis, sed quæ continet jura universitatis, ut est pagus, castrum, villa vel fundus, cui jura, ut jurisdictio, servitutes, onera & actiones ad eam pertinentia, annexa sunt. Pirh. *n. 73.* citans Abb. *ubi antè.* Azor. *p. 2. l. 6. c. 2. q. 8.* Porro, ut dicto modo per venditionem transferatur etiam ad laicum, non requiritur consensus Ordinarii. Pirh. *citato n. 73.* Corrad. *l. 4. c. 5. n. 20.*

3. Respondeo tertio: non tamen necessariò transit cum universitate bonorum venditorum quibus annexum; potest enim etiam hoc contractu venditionis hoc specialiter excipi. Pirh. *cit. n. 72.* Lott. *cit. n. 47.* cum communi, nisi fortè primus institutor sic constituisset, & inseparabiliter annexuisset aliquibus bonis, v. g. si fundator capella statuisset, ut jus patr. spectaret ad dominum talis palatii vel fan-

et tunc enim à tali fundo separari non potest per successores; in quo casu etiam dicitur transire & transferri, cum istiusmodi bonis accessorie, non tamen cum universitate bonorum; dum nimirum istiusmodi v. g. domus vel palatium nulla jura universitatis habet. Pirh. n. 73. de cetero dum id specialiter in venditione bonorum, quibus jura universitatis annexa, non excipitur, præsumitur, quòd partes voluerint illud simul transire. Lott. loc. cit. Pirh. n. 75.

4. Respondeo quartò: non potest tamen castrum ob annexum ei patronatum vendi carius, quàm si eo careat; aliàs tacite venderetur jus. & committeretur simonia. Pirh. n. 74. citans Suar. de Simon. l. 4. c. 28. n. 12. Castrop. cit. p. 4. n. 10. dicens esse communem contra Garc. p. 5. c. 9. n. 35. & Molin. de justit. tr. 3. d. 62. n. 6. censentes contrarium, eò quòd quò excellentioribus res pollet qualitatibus, evadat æstimabilior & pluris vendibilis. Ad quòd si dicas, castrum quidem ob patronatum ei annexum esse dignum majore æstimatione, non tamen æstimatione, quæ pretio comparari possit; cum patronatus non sit qualitas temporalis, sed spiritualis, respondent, quòd patronatus non sit qualitas purè spiritualis, sed habeat temporalitatem annexam, nempe honorificentior locum in Ecclesia, obligationem Ecclesiæ subveniendi patrono egenti, ob quæ pluris æstimandum & vendendum castrum. Verum hæc qualitates temporales patronatus annexæ ideo non constituunt castrum pluris vendibile; quia non ipsis his qualitatibus per se, sed juri, ex quo nascuntur, attenditur, nempe patronatui; quòd, cum sit invendibile, non reddit castrum, cui annectitur, majori pretio dignum. Ita Castrop. loc. cit. Falus de cetero, non videri sibi illas Garcie & Molinæ rationes improbables.

5. Respondeo quintò: juspatr. personale, vendit à universitate bonorum seu omnibus bonis, non transit in emptorem, si illud non cohareat universitati bonorum, nec ulli determinatè prædio speciali, sed personæ venditoris. Pirh. n. 74. citans Suar. tom. 1. de relig. loc. cit. n. 19. Garc. p. 5. c. 9. n. 13. Zoësim ad h. n. 23. Castrop. l. c. n. 11. citans præterea Lamb. p. 2. l. 1. q. 5. n. 15. Barb. p. 3. de pot. Episc. alleg. 71. n. 33. dum enim non cohareat accessorie bonis venditis, sed sit jus omnino separatum ab iis, non potest vi venditionis illorum centeri translatum, aut comprehensum in ista venditione. Quin etsi censetur in ea comprehensum, censetur transferri tanquam pars universitatis bonorum per se & partialiter vendita. Pirh. cit. n. 74. unde etiam vendit à hereditate, in emptorem non transit juspatr. dum in hereditate seu bonis hereditariis nihil est, cui illud annectitur, sed est distinctum ab omnibus bonis seu merum personale; licet enim jus patronatus transeat cum universitate bonorum, cui adhæret, non tamen transit cum universitate, in qua rerum particularium seu singularium est una specifica traditio, sicut est, ubi venditur hereditas, alioquin in specie venderetur jus patronatus. Adde ex Emanuele à Costa in c. si pater. de testam. in 6. v. Trebellianica. num. 7. quòd hæres, vendendo hereditatem, non dicitur verè vendere hereditatem; cum per venditionem deserit esse hereditas, & sit effecta proprium patrimonium; sed bona, quæ ante venditionem fuerant hereditaria; & revera solum est venditio universalis respectu verborum, quæ resolvitur in singularitates; unde venditis istis bonis, non intelligitur vendere juspatr. ac ita expressè docent Castrop. loc. cit. Garc. loc. cit.

citans Lamb. Paul. de Eleazaro. Barbatian. Emanuel. à Costa & c. Etsi contrarium sentire videatur Corrad. pr. benef. l. 4. c. 5. n. 395. Lott. l. 2. q. 9. n. 49. dum ait, transire cum vendita hereditate, ut pote de qua dubitari nequit, quin in se multa contineat jura. item Covar. l. 2. variat. c. 18. n. 8. Molin. de primogen. l. 1. cap. 24. n. 15. Abb. in c. ex literis, & plurimi alii, quos citat Garc. loc. cit. n. 11. & quorum sententiam Lamb. ibid. dicit esse communem, eò quòd hereditas sit quid universum. Similiter dum quis fundum vel palatium suum non continens ullam universitatem, intra cujus fines sita Ecclesia vel capella, cujus ipse patronus est, vendit, juspatr. nequaquam transit ad emptorem, sive ad Ecclesiam illam pateat aditus per ipsum fundum vel palatium, sive non; quia tale palatium est res particularis, nulla continens jura universitatis, & patronatus ille merè personalis est. Pirh. n. 73. citans Fagn. in c. in literis. n. 19. ex Abb. ibid. n. 14. contra Corrad. loc. cit. n. 40. Secus ac contingit in vendito fundo suo, in quo quis habet sepulchrum, ad quòd non patet aditus per viam publicam, sed non nisi per ipsum fundum; eo ipso enim vendito illo fundo, transit quoque jus sepulchri ad emptorem; cum jam vendenti nulli amplius usui esse possit sepulchrum, dum ab emptore prohiberi possit, ne per fundum factum jam illius inferatur ullum funus; jure autem patronatus uti possit patronus præsentando, absque eo, quòd necesse sit ingredi per fundum illum alienum in ecclesiam. Pirh. ibid. juxta l. si mercedem. ff. de act. Empt. Aliud quoque est de hereditate, cum qua transit etiam juspatr. personale hereditarium, quia licet non transeat ex vi bonorum relictorum hereditas; transit tamen ex vi juris hereditarii seu ipsius hereditatis, quæ est successio in universum jus defuncti, cujus personam hæres repræsentat, non emptor. Pirh. n. 74. unde secus etiam est juxta dicta paulò antè de hereditate tota vendita; quia non jure hereditatis, sed emptionis succedit emptor in bona ista hereditatis; cum succedat in hereditate materialiter tantum, tali, hoc est, bonis contentis in ea.

6. Respondeo sextò: venditionem universitatis v. g. castri cum expressa mentione de jurep. in qua v. g. dicitur, *vendo hoc castrum cum jurepatr. vel etiam vendo hoc castrum & juspatr.* Etsi ob particulas illas copulativas *Et & cum* videri posset juspatr. non accessorie, sed per se, ac æquè principaliter vendi, licet particulariter; probabiliter tamen non esse simoniacam aut vitiosam, neque in foro externo neque interno, modò absit intentio interior mala, nempe vendendi, tenet Pirh. n. 75. citans Azor. c. 20. q. 8. contra Corrad. l. 4. c. 5. n. 4. & seq. contrarium pluribus probantem: non enim refert, quibus verbis contractus sit conceptus, modò verba sensum habere possint bonum, & à delicto excusantem, etsi in malo quoque sensu continente delictum explicari possint; tunc enim potius in sensu bono accipienda sunt juxta c. 2. de reg. juris; *dubia in meliorem partem interpretanda sunt* Jam verò dicta verba hunc sensum bonum habere possunt; quòd nimirum vendat castrum absque reservatione seu exceptione juspatr. ejusdemque à re vendita separatione. Pirh. ibid. citans Nav. l. 5. consil. 6. n. 7. de heret. idem tenet Lott. cit. q. 9. n. 62. ubi ait, tamen ex natura actus juspatr. veniat in hujusmodi venditione, nihilominus hoc non procedere, ubi id exprimitur; quia tunc videtur illi aliquod pretium statutum, adeoque contractus simoniacus præterquam si expressio fiat declarativa v. g. *vendo villam cum omnibus juribus suis*, videlicet

jurisdictione, jure patronatus, & non conjunctivè & principaliter, citans pro hac distinctione Gemin. in c. 1. de jure patri. Calderin. Roch. Lamb.

7. Respondeo septimò: ubi agitur de venditione aut alia dispositione de juribus universis, verificanda est proprietas juris patr. in transferente, & si agitur de castro, supponendum, quòd annexio juris patr. ad castrum sit clara; aliàs enim non datur hujusmodi transitus per venditionem similemve dispositionem. Lott. l. 1. q. 9. n. 53. & 54. ex Mantic. decis. 164. n. 2. Porro deprehenditur, an jus patr. fuerit reservatum castro vel dignitati, aut è contra singulari personæ Domini Castri, seu obtinentis talem dignitatem, ex formula ipsius dispositionis; an videlicet personæ vel potius dignitati facta sit concessio, Lott. n. 56. ex eodem Mantic. decis. 150. n. 5. ubi etiam, quòd censeatur facta adhuc personæ, etiamsi post nomen proprium adjectum nomen dignitatis; cum illa adjectio censeatur potius facta demonstrationis gratià: quòd idem est in dubio; cum istiusmodi concessiones fieri consueverint propter merita, quæ ratio non cadit in castrum vel dignitate. Lott. n. 57. De cætero ubi non constat de simili titulo domini, ad alias conjecturas & præsumptiones recurrendum; ut si supposito patronatu, Ecclesia sita sit intra mœnia arcis vel castri, præsumitur jus patr. annexum ipsi castro, præcipuè concurrente observantiâ; quia præsentationes factæ ab eo, tanquam qui pro tempore fuit Dominus castri. Lott. n. 58.

Questio 68. Quid si ergo contra juris prohibitionem vendas jus patr. eritne venditio valida?

Respondeo: validam esse censet Suar. cit. l. 4. de Simon. c. 57. n. 13. ideo, quòd nullibi irriteretur ipso jure; ex eo enim, quòd in Trid. sess. 25. c. 9. dicatur, nullus jus patr. transferre in alium contra canonicas sanctiones præsumat, alioquin ipso jure patronatu privatus existit, non inferitur, translationem esse nullam; sed esse annullandam: probabilius tamen esse invalidam, & non posse emptorem patronatum retinere, sed manere illum penes vendentem usque ad sententiam declaratoriam criminis, censet Castrop. cit. p. 4. n. 12. citans pro hac Garc. p. 5. c. 9. n. 9. Azor. p. 2. l. 6. c. 20. q. 8. eò quòd patronatus in neminem transferri possit, in quem Ecclesia non consenserit; Ecclesia autem translationem simoniacam reprobatur, easque omnes translationes irritat, c. quamvis. de pænit. c. præterea de transactionibus. Idem cum Castrop. tenet Corrad. cit. c. 5. n. 46. nisi quòd dicat, venditorem hoc ipso esse privatum patronatu, & Ecclesiam effici liberam. Porro licet venditio talis censeretur simoniaca & nulla respectu ipsius juris patr. deducti principaliter in venditione; valere tamen adhuc venditionem, respectu saltem universitatis & aliorum sub ea contentorum, & expressionem juris patr. rejici, ac si adjectum non fuisset, quemadmodum plura sæpe venduntur, & in uno eorum venditio non tenet; tenet tamen in aliis. Et quemadmodum, dum conditio apponitur in erectione beneficii jure reprobata & rejecta per Episcopum, tamen valida manet fundatio beneficii; id inquam docet Lamb. p. 2. l. 1. art. 21. n. 1. apud Corrad. loc. cit.

*****

*****

***

PARAGRAPHVS 19.

De subiecto juris patr. & de iis, qui præsentare possunt.

Questio 69. An pagano & judæo edificanti vel ecclesiam, vel eminenti castrum, cui jus patr. annexum est, competere possit jus patronatus?

Respondeo negativè: cum hoc jus nullus obtinere possit, nisi ab ecclesia fuerit concessum; at Ecclesia solis fidelibus id concessit, ut constat ex c. quicumque. 16. q. 7. c. pia mentis. eadem causâ & q. Castrop. cit. p. 4. n. 19. Azor. p. 2. l. 6. c. 21. q. 7.

Questio 70. Num hæreticus sit capax juris patr.

Respondeo: ob hoc crimen reddi aliquem hujus juris incapacem, etiamsi fuerit fundator Ecclesie. Lott. l. 2. q. 14. n. 18. de hoc plura inferius, ubi de amissione juris patr.

Questio 71. Num jus patr. competere possit infanti & pupillo?

Respondeo affirmativè: sunt enim capaces legati & hæreditatis; ergo & patronatus hæreditati annexi. Azor. loc. cit. c. 2. q. 14. Abb. in c. de jure p. n. 5. Feder. de Senis, & c. quos citat & sequitur Castrop. n. 2. Et si enim infans ob defectum rationis præsentare nequeat, habere tamen potest tutorem, qui id nomine illius faciat; nequaquam autem procurator vel tutor patronatum obtinet. Castrop. n. 21. quin & pupillus septennio major ipse præsentare potest, etsi secus sit de electione competente jure collegii, c. ex eo, uti etiam in præsentatione competenti jure collegii, & non jure proprio & singulari, Castrop. loc. cit. Garc. loc. cit. n. 186. & 189. citans alios ac dicens esse sententiam communem contra Jo. Nicol. Delphin. l. 2. de jure pat. q. 10. n. 182. negantem, pupillum posse præsentare, ex eo, quòd careat discretionem, non possit habere discretionem præsentationis idoneum, nisi fortè malitia superaret ætatem. In quod etiam inclinare videtur Corad. p. 4. cap. ult. n. 17. dicens sententiam communem propter lubricitatem ætatis pupilli sibi videri dubitabiliorem. Idque etiam absque tutoris vel curatoris autoritate; quia nullibi cavetur hanc autoritatem in hac nominatione requiri, sicut neque requiritur in contrahendis sponsalibus. Azor. loc. cit. Castrop. n. 20. Garc. loc. cit. n. 196. citans Pavinum de potestate capis. sede vac. p. 2. q. 5. n. 5. Rebuff. de nominatione. q. 17. n. 51. Roch. v. competens q. 4. n. 13. & c. Qui tamen omnes dicunt, quòd expediat, sitque honestum, ut pupillus præsentet tutore auctore. Sed neque tutorem ullo modo præsentare posse, nisi de voluntate & consensu (saltem tacito, v. g. quia sciens tutorem præsentasse, non contradixisset, nec præsentasset alium intra tempus datum ad præsentandum. Lamb. p. 1. l. 2. q. 4. n. 17. Mohed. Abb. & alii apud Garc. n. 192. deque tali scientia pupilli intra tempus datum ad præsentandum constare deberet Episcopo ipsius pupilli septennio majoris, habentis usum rationis gl. in c. ex eo. de elect. v. suffragium Azor. Roch. Rebuff. Pavin. apud Castrop. n. 21. & Garc. n. 191. dicit esse communioem, Nihilominus con-